

10 nejlepších

TUNINGOVÝCH

NÁSTROJŮ

Jen jeden závodník má právo na **POLE POSITION**. Chip vám v deseti kategoriích představí špičkové nástroje, které dostanou z motoru vašeho systému maximum.

MARKUS HERMANNSDORFER, VRATISLAV KLEGA

Správný tuningový nástroj odstraní problémy Windows, vyčistí systém od nepotřebných souborů a přidá nové funkce, které usnadní práci na počítači. Tuningových nástrojů existují stovky, možná i tisíce – jsou mezi nimi programy bezplatné i komerční, univerzální i úzce zaměřené. Jen malý zlomek z tohoto množství však dělá svoji práci dobře. Chip se proto rozhodl, že provede exaktní měření a testování toho, o kolik dokážou tyto programy zrychlit systém. Použili jsme k tomu nástroj na měření výkonu PC Mark, který přesně ukáže, jaké zrychlení jednotlivé programy přinesou.

Spousta programů se zaměřuje jen na některou část počítače – třeba jen na oblast audia nebo internetu. Takové programy by mezi sebou nebylo možné porovnávat, a proto jsme vytvořili deset kategorií, v nichž jsme pak vybírali ty nejlepší programy. Vítěze našeho testu jsme samozřejmě umístili na Chip DVD, abyste si je také mohli vyzkoušet. Přestože ne všechny programy jsou free-

NAJDETE NA CHIP DVD

Rychlá Windows

- TuneUp Utilities 2009** ▶ univerzální tuning
- CCleaner** ▶ úklid disku
- SG TCP Optimizer** ▶ rychlejší internet
- SetFSB** ▶ přetaktování
- RivaTuner** ▶ přetaktování grafické karty
- DXF** ▶ lepší zvuk
- TeraCopy** ▶ bleskové kopírování
- XTM** ▶ sofistikovaný správce úloh
- eBoostr** ▶ SuperFetch pro XP
- PLNÁ VERZE: CoreTuner** ▶ řízení procesů
- PLNÁ VERZE: Advanced System Care 3** ▶ čištění počítače
- PLNÁ VERZE: O&O CleverCache 6** ▶ rychlejší práce se soubory
- PLNÁ VERZE: XTweak Pro** ▶ kompletní tuning počítače

▶ **NA DVD:** Programy k tomuto článku najdete na DVD pod indexem **TUNING**.

Nejlepší univerzál

TUNEUP UTILITIES 2009

- Zvýšení výkonu:**
- Uvolněné místo:**
- Hledání a řešení problémů:**
- Další funkce:**
- Poměr cena/výkon:**

- jednoduché ovládání
- přehledný editor registru
- obnova smazaných dat
- změna vzhledu
- verze 2007 byla na Chip DVD v plné verzi

- tuningová kachna v podobě „čištění RAM“
- vysoká cena (1 300 Kč)

warové, fungují naštěstí jako trial verze, takže si je můžete alespoň vyzkoušet.

TuneUp 2009: Všeuměl

Během několika let, kdy je program TuneUp Utilities zdokonalován, se tento nástroj dostal na pomyslný tuningový Olymp. Pokrývá totiž veškeré oblasti ladění výkonu, na které v počítači narazíte, a navíc vyhovuje jak úplným začátečníkům, tak profesionálům.

Pokud vás hrání si s počítačem vůbec nezajímá, stačí, když v tomto programu zvolíte »1-Click Maintenance«. Program provede automatickou údržbu systému – uživatel se nemusí o nic starat. Je také možné nastavit, aby se údržba systému spouštěla automaticky – potom se systém bude udržovat v kondici opravdu zcela sám. Nastavení je přitom jednoduché. Spusťte TuneUp Utilities 2009 a klikněte na tlačítko »Údržba«. Poté zatrhnete položku »Automatický úklid počítače« a vyberte si den a čas v týdnu, kdy má systém provádět očistu. Na našem testovacím počítači našel nástroj 372 problémů s registry! Jedním kliknutím je bylo možné opravit.

Takový postup vyhovuje méně zkušeným uživatelům nebo uživatelům, kteří nechtějí při tuningu systému ztrácet čas. Pokročilý uživatel, který si s nastavením systému rád „pohraje“, však raději zvolí ruční optimalizaci. I takovému uživateli nabídne TuneUp plný komfort. Stačí zvolit »Start | Programy | TuneUp Utilities 2009 | Utilities | TuneUp

Registry Editor«. Spustí se velmi komfortní editor registrů, ve kterém můžete ručně provádět libovolné úpravy registru.

TuneUp však sází i na vzhledový tuning. K tomu je určena aplikace TuneUp Styler, která dokáže vzhled systému změnit k nepoznání. Windows pak mohou vypadat přesně tak, jak si sami přejete.

CCleaner: Záruka rychlého disku

Čistý znamená rychlý. Aby byl harddisk čistý, je třeba jej zbavit všech nepotřebných souborů. Nejlépe to zvládne program CCleaner, který odstraní z disku dočasné soubory, nepotřebné indexy a soubory, které měly být již dávno smazány. Použití programu je navíc velmi snadné – stačí kliknout na »Analyzovat« a poté na »Spustit Cleaner«, a program se o vše postará automaticky.

Čistič má však také jednu nevýhodu – čistí i složku »Windows\Prefetch« a není zde možné udělit výjimku. Přitom v tomto adresáři jsou poskládány aplikace, které se spouští po startu systému a které jsou zde uspořádány tak, aby systém startoval co nejrychleji.

Pokud složku smažete, Windows ji musí vytvořit znovu, což stojí zbytečné sekundy. Co se ale týče čištění, je CCleaner špičkový – na našem testovacím počítači dokázal smazat více než 2 GB zbytečných souborů.

Ashampoo Core Tuner: Obě jádra naplno

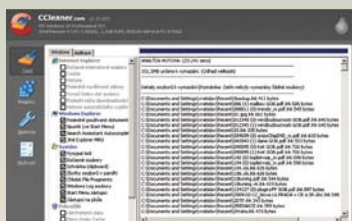
Dvou- nebo čtyřjádrové procesory jsou dnes standardem nejen v počítačích, ale dokonce i v noteboocích. Nebylo tomu tak ale vždy. V době, kdy přicházela na trh XP, byl vícejádrový procesor pro domácí použití hubdou budoucnosti. Není proto divu, že se starý operační systém neumí s efektivním využitím více jader vypořádat. A i když Microsoft na správě více jader zapracoval, ne vždy funguje přerozdělování výkonu podle představ uživatele.

Může tak například nastat taková situace: Surfujete, ale máte zároveň spuštěno i mnoho jiných aplikací – zálohování, antivirovou kontrolu, nebo třeba jen obyčejného e-mailového klienta. Windows se snaží být ke všem procesům spravedlivý, a proto dávají programům stejný čas na procesoru. Surfování je tak pomalejší, protože prohlížeč nemá k dispozici plný výkon procesoru. Zdá se to možná jako maličkost, ale aktivní obsah Webu 2.0 je výpočetně náročný. Můžete sice ve Správci úloh změnit prioritu procesů, jenže to je jen chvilkové řešení. Jakmile prohlížeč vypnete a znovu zapnete, Windows zapomenou, že jste jej chtěli upřednostnit.

Řešení tohoto problému přináší plná verze nástroje Ashampoo Core Tuner. Ten automaticky obhospodaruje jádra procesorů a přiděluje výkon procesoru jednotlivým programům. Další výhodou ovšem je, že lze velmi snadno měnit priority procesů. Jednoduše označíte proces a v řádku »Priorita«

Nejlepší čistič disku

CCLEANER

- Zvýšení výkonu:**
- Uvolněné místo:**
- Hledání a řešení problémů:**
- Další funkce:**
- Poměr cena/výkon:**

- zadarmo
- vycistí dočasné soubory i méně rozšířených aplikací, např. Paint.Net

- čistí také adresář „Prefetch“, což prodlouží start systému

nastavíte jeden z pěti stupňů (nízký, snížený, normální, zvýšený, vysoký). Naše doporučení: Programy, které běží na pozadí, nepotřebují plný výkon, proto jim nastavte stupeň priority »Snížený«. Jedná se o poštovního klienta, program pro stahování z internetu, různé podpůrné utility a další programy, se kterými nepracujete na popředí. Naopak pozvedněte prioritu u programů, ve kterých přímo pracujete (Firefox, Word, přehrávač filmů, Acrobat apod.). Dostanou-li tyto aplikace více procesorového času (a tím i výkonu), budou rychleji reagovat na vaše příkazy. To, že se e-mail bude stahovat o deset sekund déle, bude jen malá oběť – práce bude mnohem rychlejší. Core Tuner si navíc nastavení zapamatuje, takže pokud jednou nastavíte prioritu procesů, nebudete už se muset o nic starat.

SG TCP Optimizer: Highspeed internet

Také připojení k internetu lze přimět k lepším výkonům. Specialistou na zrychlení sítě je program SG TCP Optimizer. Výhodou je, že zrychlení internetu vidíte okamžitě. Stačí si otevřít složitější webovou stránku před optimalizací a po optimalizaci, a ihned vidíte, jak se rychlost připojení zvyšila.

Nejrychleji provedete optimalizaci tak, že spustíte program, zvolíte »Optimal settings« a potvrdíte kliknutím na »Apply changes«. Předtím však ještě nastavte rychlost svého připojení, a to podle rychlosti, jakou vám dodává váš internetový provider. Pokud máte ADSL, bude to nejspíš 8 192

Maximum z procesoru

ASHAMPOO CORE TUNER

- zrychlení odezvy systému
- precizní možnosti nastavení
- ovládání v češtině
- plná verze na Chip DVD

- nutně pečlivě ruční ladění
- méně detailní možnosti nastavení

Zvýšení výkonu:

Hledání a řešení problémů:

Další funkce:

Poměr cena/výkon:

nebo 16 384 kb/s. Zkušení uživatelé si mohou volbou »Custom settings« aktivovat ruční režim. Pak je možné ručně nastavit třeba největší možnou velikost paketu (MTU). Výhodou je, že nemusíte zkoušet, jak velký paket projde sítí. Stačí v záložce »Largest MTU« kliknout na »Start«, a počítač sám otestuje, jak velký paket vaší sítí projde. Maximální velikost paketu znamená také největší propustnost sítě, protože se minimalizují přenášená servisní data, jako jsou hlavičky paketů apod.

Pokud nevíte, co a jak nastavit, podívejte se do diskuse na stránce <http://rychlost.cz/forum/tema/472/>. Uživatelé si zde pochvalují, jak jim program zlepšil propustnost nebo zvýšil stabilitu sítě, ale také se zde řeší potíže s připojením.

SetFSB: Zrychlení základní desky

Nenabízí výrobce vaší základní desky žádný nástroj na přetaktování? Pak sáhněte po programu SetFSB. Ten dokáže získat maximum výkonu téměř z jakékoliv základní

desky. Podporuje dokonce i základní desku počítače Eee od Asusu!

Než se pustíte do tuningu, musíte znát Clock Generator své základní desky. Otevřete proto stránku www.13.plala.or.jp/setfsb a vyhledejte tam typ své základní desky. Podle základní desky pak v příslušném sloupci zjistíte typ svého Clock Generatoru. Na Chip DVD jsme nachystali balík s programem SetFSB pro základní desku Asus P5B. Pro svou verzi základní desky si stáhněte správný SetFSB, všechny verze najdete na konci výše zmíněné stránky. Pokud znáte čipset své základní desky, můžete program stáhnout přímo podle něj.

Program SetFSB se neinstaluje, stačí jej zkopírovat na pevný disk. Po spuštění klikněte na »Get FSB«. Program vypíše takt sběrnice. Nyní můžete posuvným jezdcem začít pomalu zvyšovat frekvenci. Doporučujeme zvyšovat frekvenci sběrnice po 20 MHz. Po každém takovém zvýšení nechejte počítač několik hodin běžet, a nejlépe ještě pod pořádnou zátěží. Tak uvidíte, jestli je dostatečně stabilní. Pokud poběží stabilně, můžete poskočit o dalších 20 MHz.

RivaTuner: Výkon pro grafiku

Také grafické karty je možné přetaktovávat. Není to však zcela bezpečné, proto raději jak nVidia, tak ATI funkce pro přetaktování zakázaly přímo v ovladači. RivaTuner ale dokáže tuto funkci deaktivovat, a pak je možné nastavit libovolnou frekvenci grafického čipu.

Nejlepší akcelerátor internetu

SG TCP OPTIMIZER

- vestavěný editor registru
- automatické nalezení hodnoty MTU
- výpočet přenosové rychlosti

- pro začátečníka složitý
- tuningová kachna „QoS pakety“

Zvýšení výkonu:

Hledání a řešení problémů:

Další funkce:

Poměr cena/výkon:

RivaTuner pracuje ve dvou módech. V prvním módu upravuje jen záznamy v registrech. Zvýšení výkonu není nijak velké, na druhou stranu je tento postup velmi bezpečný a nehrozí žádné poškození hardwaru. Ve druhém módu už bude program zasahovat do samotného ovladače grafické karty.

Nemáte-li strach jít do rizika, klikněte v záložce »Main« v části »Driver settings« na »Customize« a zvolte »System settings«. Zatrhněte »Enable driver-level hardware overclocking« a pokračujte kliknutím na »Detect now«. Nyní můžete za pomoci jezdců měnit jak frekvenci samotného GPU (Core clock), tak frekvenci paměti. Změny provádějte velmi jemně, ideálně po 5 MHz, a po každém zvednutí spusťte nějaký zátěžový test grafické karty (například 3D Mark). Uvidíte, zda grafická karta nedělá chyby. Pokud ano, vraťte se o 5 MHz zpět na stabilní frekvenci. Na našem testovacím počítači s grafickou kartou nVidia GeForce 8800 GTS jsme frekvenci zvýšili z 515 MHz na 570 MHz.

DXF: Záruka perfektního zvuku

Tuning grafické karty je maličkost. Co ale udělat se zvukovou kartou, která má podobu jen čipu na základní desce? V tomto případě přetaktování fungovat nemůže. Kvalitu zvuku bude nutné zvýšit pomocí softwarových přehrávačů a nástrojů na zlepšení zvuku.

Na Chip DVD jsme nachystali DXF, což je plug-in jak pro Winamp, tak pro Media-player. Ve Winampu se plug-in zobrazí v samostatném okně. Pomocí přednastavených profilů pak můžete měnit podání zvuku. Stačí zvolit »Presets« a vybrat vhodné nastavení hudby, například »Hard Rock 80's Metal«. V bezplatné verzi se bohužel bude zobrazovat otravná reklama. Rozdíl v kvalitě zvuku však bude slyšitelný. Nevýhodou programu je značně vysoká cena – 30 USD je opravdu hodně.

TeraCopy: Turbokopírování

Kopírovat celou filmovou sbírku, nebo dokonce celou partition pomocí Průzkumníka ve Windows je naprosté utrpení. TeraCopy naproti tomu kopíruje velké soubory nejvyšší rychlostí. Narazí-li na chybu a část souboru je nečitelná, ani nepřerušuje kopírování,

Nejlepší přetaktování

SETFSB

Zvýšení výkonu:

Hledání a řešení problémů:

Další funkce:

Poměr cena/výkon:

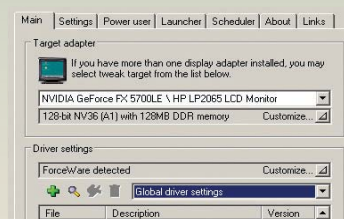

- podpora mnoha základních desek
- dostupné zdrojové kódy
- nabízí jen to důležité
- běží stabilněji než ClockGen
- je pravidelně aktualizován

- musí znát Clock Generator
- nevhodný pro nezkušené začátečníky
- neupozorňuje na nevhodně nastavené hodnoty

To nejlepší z grafiky

RIVATUNER

Zvýšení výkonu:

Hledání a řešení problémů:

Další funkce:

Poměr cena/výkon:

- tuning i nedokumentovaných funkcí
- podporuje karty nVidia i ATI
- plánovač i editor registrů

- příliš komplikovaný
- pro začátečníky nebezpečný

Pro nejlepší zvuk

DXF

Zvýšení výkonu:

Hledání a řešení problémů:

Další funkce:

Poměr cena/výkon:

- podporuje všechny důležité přehrávače
- mnoho přednastavených profilů
- jednoduché ovládání

- dražší než externí zvuková karta

ani nezasekne celý systém, ale jednoduše nečitelnou část přeskočí. V případě filmu se nejedná o žádnou tragédii – několik sekund zkrátka nebude obraz. Vysoké rychlosti je dosaženo díky dynamické vyrovnávací paměti a systému asynchronního kopírování, v případě, že jsou použity dvě jednotky.

Po instalaci programu TeraCopy se v kontextovém menu souborů zobrazí nová položka. Stačí tedy na soubor kliknout pravým tlačítkem myši, zvolit »TeraCopy | Copy to« a pomocí »Browse« vybrat místo, kam chcete soubory nakopírovat. Pro přesun souborů stačí zvolit »Move To«.

Chcete-li se těchto postupů vzdát, zvolte v programu nabídku »Menu | Options« a zařhněte »Use TeraCopy as default copy handler«. Budete-li nyní kopírovat soubory, Windows budou automaticky používat službu TeraCopy.

XTM: Windows bez zátěže

Běží-li systém pomalu, je třeba jej pořádně pročistit a zbavit zbytečných zátěží, které jeho běh zpomalují. Poslouží nám k tomu eXtended Task Manager (XTM). Jeho ukázkovou verzi najdete na Chip DVD.

Po instalaci a spuštění se zobrazí běžící procesy, včetně jejich PID a také uživatele, který proces spustil. Pokud na proces kliknete, ve spodní části okna se zobrazí informace o procesu, včetně toho, jaké knihovny používá. Přepnete-li se v dolní části na »Threads«, uvidíte, z kolika vláken je proces vlastně vytvořen. V dalších záložkách můžete získat informace o tom, se kterými soubory daný proces pracuje, jaké má záznamy v registrech apod. Po kliknutí na »Network« také vidíte, kam se proces připojuje a na jakém portu. Můžete si tak velmi snadno ověřit, zda proces tajně neodesílá informace nebo zda není třeba napaden trojským koněm. Pokud zjistíte, že aplikace, která by vůbec neměla mít přístup k internetu, se někam připojuje, stačí zadat název do Googlu, a hned budete vědět, jestli se nejedná o virus. Položka »Terminate Process« pak ukončí činnost procesu.

Pokud si tímto způsobem projdete všechny procesy a zbavíte se těch nepotřebných, Windows značně ožijí a budou mnohem rychlejší. Nebudou se totiž muset trápit s procesy, které nic nedělají a jsou jen zbytečnou přítěží.

eBoostr: SuperFetch pro XP

Microsoft přidal Vistě funkci, kterou předchozí systémy neměly – SuperFetch. Tato funkce se používá tehdy, když počítač nemá dostatek fyzické operační paměti (u Visty

Nejrychlejší přenašeč dat **TERACOPY**

Zvýšení výkonu:

Uvolněné místo:

Hledání a řešení problémů:

Další funkce:

Poměr cena/výkon:

- integrace do kontextového menu
- možnost pozastavení přenosu
- integrace do Total Commanderu

- freewarová verze má některá omezení

Hledač problémů **XTM**

Zvýšení výkonu:

Uvolněné místo:

Hledání a řešení problémů:

Další funkce:

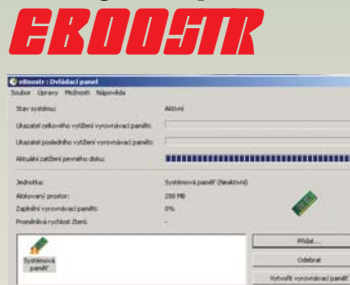
Poměr cena/výkon:

- podrobný přehled všech komponent
- filtr procesů
- velmi přehledný a relativně vstřícný

- pro začátečníky nepoužitelný
- žádné grafické výstupy

Rychlá paměť **EBOOSTR**

Zvýšení výkonu:

Uvolněné místo:

Hledání a řešení problémů:

Další funkce:

Poměr cena/výkon:

- SuperFetch i pro XP
- ReadyBoost s USB flash diskem nebo s RAM
- prodlužuje výdrž baterií u notebooků

- freewarová verze běží jen dvě hodiny

není operační paměti nikdy dost). Do USB portu se připojí flash disk a systém jej začne využívat jako operační paměť. USB disk sice není tak rychlý jako RAM, má však krátkou přístupovou dobu, díky čemuž umí data připravit rychleji než pevný disk při swapování.

Program eBoostr přidává tuto funkci i do XP. Vlastníte-li rychlý USB disk (mini-

málně 2,5 MB/s), připojte jej do počítače, spusťte eBoostr, zvolte »Úpravy | Přidat paměťové zařízení« a vyberte svůj USB disk. Pokud si nejste jisti, zda je váš disk dostatečně rychlý, zvolte položku »Nápověda | Zkontrolovat rychlost«. Pro svá XP tak získáte další funkci, která měla být dostupná jen pro Vistu.